

Добрило Аранитовић*

ЊЕГОШ И ПРАВО Прилог библиографији (1842 2007)

Његош није био само песник, мислилац, црквени поглавар већ и световни владар. Током своје двадесетогодишње владавине он је учинио пресудне кораке у уобличавању Црне Горе као државе настојећи да изградњом политичких и правних институција (Правитељствујуићи сенат Црногорски и Брдски, Гвардија, Перјаници, Закон отачаства), сузбије анархичност црногорских племена и њихових главара, искорени непросвећеност, заосталост и негативне обичаје (крвну освету, отмицу девојака, каменовање. Овај библиографски попис обухвата хронолошки предане радове посвећене управо том Његошевом прегалаштву, његовим државноправним схватањима и напорима на увођењу реда, законитости и безбедности, заштите личности и имовине Црногораца. Обухваћени су и радови о Његошевој филозофији права, схватању правде и правичности које је изложено у његовим песничким делима, преписци, посланицама појединим племенима итд.

1. ПОСЕБНА ИЗДАЊА

1. [МУСУЛИН ГОМИРАЦ, Никола]: *Правда и слобода или тестамент владике Његуша*. Написао Никола Мусулин Гомирац, учитељ. – Београд [издање аутора], Штампарија код „Просвете“ С. Хоровица, 1897; стр. 294 + /2/; 8⁰

2. ЈЕЛИЋ, Илија М.: *Крвна освета и умир крви у Црној Гори и Северној Албанији*. Историјско-правна студија. – Београд, Геца Кон, 1926; 8

* Аутор је библиотекар у пензији Библиотеке шабачке.

*О Његошу на стр. 125–134, 139–141.

3. ЈОВИЋЕВИЋ, Иван: *Црногорски шенат у Биограду*. – Београд, 1927; 80; 8⁰

*О Његошу стр. 3–4.

4. МАТАНОВИЋ, Алекса: *Стогодишњица Правитељствујушчег сената Црногорског и Брдског Великог суда (1831–1931)*. – Цетиње, Државни архив, 1930; стр. 9; 8⁰

*Посебан отисак из *Записа*, 7/6, 1930.

5. PAVIĆEVIĆ, Mićun: *Crnogorsko pravosuđe i pravno shvatanje u anegdotaма*. – Zagreb, Themis, 1933; 8

*О Његошу на стр. 2, 8, 10, 11, 18, 19, 21, 27, 33, 36, 42, 43, 47, 74, 83, 106, 109, 114, 124, 141–152, 155, 159.

6. СТАНОЈЕВИЋ, Александар Ф.: *Схватање нашега народа о праву*. Са предговором др Ђорђа Тасића. – Београд [издање аутора], штамп. Задружна штампарија, 1934; стр. 54 + /1/; 8

7. [БАКИЋ, Ђорђе М.]: *Његошева филозофија права*. Написао Ђорђе М. Бакић, судија Окружног суда у Скопљу. – Скопље, Издавачка књижара „Славија“, 1936; стр. 96 + /4/; 8

*Садржај: Предговор. – *Личност Његошева*: Биографија. Лична карактеристика. Његош као владика. Његош као владалац. – *Његош као претеча и борац за уједињење Јужних Словена*. – *Његошеве концепције идеалне државе*: Идеална држава. – *Његош о реалној држави*: Реална или законска држава. Законитост. Правда. Слобода. Једнакост. Власт. Владар. Народно представништво.

8. КОСТИЋ, Лазо М.: *Правни институти у Његошевим песмама*. – Мелбурн, Штамп „Уједињење“, 1958; стр. 160; 8

Српска мисао, год. 3, књ. 4.

*Садржај: Предговор. – *Државно право*: Коју су државну форму претпостављали Његошеви јунаци. Два мача и двије круне. „Уредба“ према Његошу. Мисија везира Селима по Горском вијенцу. – *Међународно право*: Пружање уточишта странцима. Откуп робља према Његошу. Још неки Његошеви ставови из области међународног права. – *Кривично право*: Судови у Црној Гори и осталим земљама. Извршење смртне казне. Посебно о каменовању. Освета према Његошевим стиховима. Још неки кривичноправни моменти у Његошевим песмама. – *Приватно право*: Једно правно начело изражено кроз Његошеве стихове.

9. КОСТИЋ, Лазо М.: *Правни институти у Његошевим песмама*. [Фототипско издање]. – Нови Сад, Србиње, Добрица књига [издање Доброслава Ђуровића], 2000; стр. 153; 8⁰

Библиотека Оглас, књига 17.

Фототипско издање, Мелбурн, 1958.

*Садржај: Предговор. – *Државно право*: Коју су државну форму претпостављали Његошеви јунаци. Два мача и двије круне. „Уредба“ према Његошу. Мисија везира Селима по Горском вијенцу. – *Међународно право*: Пружање уточишта странцима. Откуп робља према Његошу. Још неки Његошеви ставови из области међународног права. – *Кривично право*: Судови у Црној Гори и осталим земљама. Извршење смртне казне. Посебно о каменовању. Освета према Његошевим стиховима. Још неки кривичноправни моменти у Његошевим песмама. – *Приватно право*: Једно правно начело изражено кроз Његошеве стихове.

10. [БАКИЋ, Ђорђе М.]: *Његошева филозофија права*. Његош као владар и црквени поглавар. Његош као претеча и борац за ослобођење и уједињење Јужних Словена. Његошева концепција идеалне државе. Његош о реалној држави. Написао Ђорђе М. Бакић судија Окружног суда у Скопљу. – Андријевица, Комови, 2001; стр. 129; 8⁰

Библиотека Проза.

Фототипско издање из 1936.

2. ЧЛАНЦИ. СТУДИЈЕ. ПРИКАЗИ

11. КОТОР, 20 дек. Црна Гора... – *Новине србске*, Крагујевац, 9/1842, 3 (17. 1).

*Његошево посредовање у обустављању крвне освете између Црногораца и Турака.

12. ЦРНОГОРСКИЈ владька е примъръ велике строгости показао... – *Новине србске*, Крагујевац, 11/1844, 73 (9. 9).

*Енергичне мере за поштовање донетих закона. Мере за укидање крвне освете. Потрага за убицама кнеза Васојевића. Посета Енглеза Његошу.

Преузето из *Обитих новина*.

13. С ЦРНОГОРСКЕ границе. – *Србски дневник*, Нови Сад, 1/1852, 31, 3.

*О раду црногорске народне скупштине, заклетви књаза и народних главара. Примљен нови законик. Пише и о неуспешном својевременом покушају Његошевом да допуни законик Петра I.

14. МИЉАНИЋ, Петар: Неколико пресуда из доба Петра I и владике Рада. – *Право*, Пожаревац, 1/1885, 312–318.

15. МИЉАНИЋ, Петар: Сентенције из докњажевске владавине у Црној Гори. Прилог к српском обичајном праву. – *Правник*, Београд, 1892, 1–2, 277–282.

16. ПРАВДА и слобода или Тестамент Владике Његоша. – *Зора*, Мостар, 3/1897, 11, 380.

*Белешка истоименој књизи Николе Мусулина Гомирца, Београд., 1897.

17. ПРАВДА и слобода. – *Босанска вила*, Сарајево, 12/1897, 17, 270.

*Белешка о књизи Николе Мусулина Гомирца *Правда и слобода или Тестамент владике Његоша*.

18. ПРАВОСУЂЕ у Црној Гори. – *Застава*, Нови Сад, 34/1899, 96, 1–2.

*Три закона у духу народних обичаја: први у доба владика, други књаза Данила и трећи савремени.

19. ДРЉЕВИЋ, Секула: Организација црногорских редовних грађанских судова у свом историјском развоју. – *Архив за правне и друштвене науке*, Београд, 9/1910, 4–5–6, 386–412.

20. ЈОВАНОВИЋ, Јов[ан] М.: Законодавство у XVIII и XIX веку у Црној Гори. – *Архив за правне и друштвене науке*, Београд, 1911, X, 19–33, 90–93, 178–182.

21. ЈУГОВИЋ, Б.: Црна Гора. Из историје државног права. – *Архив за правне друштвене науке*, Београд, 8/1913, 16/2, 10–126.

22. DRAGOVIĆ, Marko: Kako su postali i ko su bili guvernaduri u Crnoj Gori. – *Ilustrovane cetinjske novine*, 2/1917, 36 (23. 9), 37 (30. 9), 1–2; 38 (6. 10), 1–2; 39 (14. 5), 1–2; 40 (20. 5), 2–3; 41 (27. 5), 2.

*Пише и о Његошевом укидању гувернадурства.

23. [DRAGOVIĆ, Marko]: Nekolike crnogorske presude (sentencije) iz vremena mitropolita Petrovića-Njegoša. Priložak istoriji sudstva u Crnoj Gori. Priopćio Marko Dragović. – *Ilustrovane cetinjske novine*, Cetinje, 2/1917, 25 (10. 6), 3; 26 (17. 6), 2; 27 (23. 6), 2–3; 28 (30. 6), 2–3; 29 (7. 7), 2–3.

24. КРСТИЋ, В[итор]: Историјски развој полицијских власти у Црној Гори. – *Полиција*, Београд, 6/1919, 98–103.

*Са освртом на Његошево установљење перјаничке службе.

25. БАКИЋ, Љуб[омир] А.: О правосуђу у Црној Гори. – *Архив за правне и друштвене науке*, Београд, 12/1923, VI(XXIII)/3, 161–176.

*Види: Развој правосуђа од 1831. године.

26. ШАУЛИЋ, Новица: Крвне освете у XIX вијеку у Црној Гори по одлукама („сентенцијама“) Црногорског Сената. – *Архив за правне и друштвене науке*, Београд, 14/1924, 9(26)/2, 119–125; 3, 198–204; 5, 358–383; 15/1925, 10(27)/1, 52–59.

*Објављено 55 докумената о мирењу крви у Црној Гори из архиве Великог суда у Подгорици.

27. ТАСИЋ, Ђорђе: Његош о проблему силе и права. – *Српски књижевни гласник*, НС, Београд, 1925, XVI/7, 552–553.

28. ДРАГИЋЕВИЋ, Ристо Ј.: Црногорски гувернадури. – [У]: *Цетиње и Црна Гора*. Приредило Професорско друштво. Уредио Данило Вуловић. Београд, Рајковић и Ћуковић, 1927, стр. 96–117.

29. ЈЕЛИЋ, Илија: Старо црногорски правосуђе. – [У]: *Цетиње и Црна Гора*. Приредило Професорско друштво. Уредио Данило Вуловић. Београд, Рајковић и Ћуковић, 1927, стр. 267–277.

30. МРВАЉЕВИЋ, Ђ[уро]: Први црногорски сенат. – *Слободна мисао*, Никшић, 6/1927, 252 (11. 7), 3.

*За време Његошеве владавине.

31. ВУКСАН, Душан Д.: Један пројекат црногорског законика из доба Владике Рада. – *Записи*, 1/1927, 1/1, 44–51.

*Пројекат Закона отачаства Ивана Вукотића из 1833. године.

32. МАРТИНОВИЋ, Нико С.: Једна посланица владике Рада. Завјет владике Рада при поласку у Русију 1836. године. – *Слободна мисао*, Никшић, 9/1930, 34 (17. 8), 1.

33. МАТАНОВИЋ, Алекса: Стогодишњица Правитељствујушчег сената Црногорског и Брдског Великог суда (1831–1931). – *Записи*, Цетиње, 4/1930, VIII/6, 355–363.

34. МАТАНОВИЋ, Алекса К.: Стогодишњица Правитељствујушчег сената Црногорског и Брдског. – *Политика*, Београд, 27/1930, 8094 (17. 11), 7.

35. МАТАНОВИЋ, Алекса: Развој судства и судског законодавства у Црној Гори. – [У]: *Илустровани званични алманах Зетске бановине*, I, Сарајево, 1931, стр. 156–165.

36. ВУКСАН, Душан Д.: Један пример отмице у доба владике Рада (1835). – *Зетски гласник*, Цетиње, 3/1931, 14 (8. 4), 3.

*Писмо владике Рада окружном поглавару которском од 14. 2. 1835. године поводом једног случаја отмице девојке.

37. ВУКСАН, Душан Д.: Помиловање од смртне казне у 1832. години. – *Зетски гласник*, Цетиње, 3/1931, 15, 4.

38. ВУКСАН, Душан Д.: Умир братстава пред сенатом. – *Зетски гласник*, Цетиње, 3/1931, 40 (11. 7), 2.

39. ВУКСАН, Душан Д.: Како је сенат заповиједао капетанима (1848). – *Зетски гласник*, Цетиње, 3/1931, 51 (19. 7), 2.

40. ВУКСАН, Душан Д.: Једна пресуда правитељства сената о разбојништву. – *Зетски гласник*, Цетиње, 3/1931, 59 (16. 9), 2.

41. ПОПОВИЋ, Марко: Пресуде „сентенције“ и сентенције Сената (Великог суда). – *Правни зборник*, Подгорица, 1933, 271–274.

42. ВУКСАН, Душан Д.: Један умир у доба владике Рада. – *Зетски гласник*, Цетиње, 6/1934, 42–43 (27. 5), 6.

*Записник из 1838. године.

43. ВУКСАН, Душан Д.: Црногорски правитељствујући сенат. – *Записи*, Цетиње, 8/1935, 13/6, 321–330.

44. ДРЉЕВИЋ, Вучета: Његош о трансценденталној правди. – *Зета*, Подгорица, 7/1936, 19 (10. 5), 3–4.

*Одломак из већег рада: *Филозофија правде по Његошу*.

45. ЊЕГОШЕВА филозофија права. – *Вардар*, Скопље, 5/1936, 762, 5.

*Белешка о књизи Ђорђа Бакића, Скопље, 1936.

46. ДРЉЕВИЋ, Вучета: Сукоб правде и права на једном мјесту у *Горском вијенцу*. – *Зета*, Подгорица, 8/1937, 1 (7. 1), 15.

47. ВУКСАН, Душан Д.: Кад је престала гувернадурска власт у Црној Гори? – *Политика*, Београд, 34/1937, 10283 (6–9. 1), 13.

48. ВУКСАН, Душан Д.: Посланице владике Рада. – *Записи*, Цетиње, 10/1937, 18/5, 295–304; 6, 359–367.

*Бјелопавлићима, Црногорцима, Црмничанима, Бањанима, Цеклићанима, Кучима, Црногорцима и Брђанима, Херцеговцима, Загоранима, Сенату и Гвардији, Залажанима, Вукчевићима и Глобарима, Граховским и бањским главарима, Васојевићима, поповима Глухога Дола и Буковика, Његушима, Бокељима и Дубровчанима.

49. ВУКСАН, Душан Д.: Умир Пејовића и Проседољана пред владиком Радом 1839. – Цетиње, *Записи*, 10/1937, 18/5, 312–313.

50. ВУКСАН, Душан Д.: Ка и како је укинута гувернадурство у Црној Гори. – *Записи*, Цетиње, 10/1937, 18/1, 1–9.

51. БОРОВСКИ, Станислав: Закон отачаства. – *Правни зборник*, Подгорица, 6/1938, 5–6, 87–94.

*Текст закона из 1833. године.

52. БОРОВСКИ, Станислав: Неколико пресуда Црногорског и Брдског правитељствујућег сената. – *Правни зборник*, Подгорица, 7/1939, 5–9, 100–105; 10–12, 140–146.

53. ДРАГИЋЕВИЋ, Ристо Ј.: Гувернадуре у Црној Гори. – *Записи*, Цетиње, 13/1940, 23/1, 14–27; 2, 75–95; 3, 144–159.

54. ДРАГИЋЕВИЋ, Ристо Ј.: *Гувернадуре у Црној Гори (1717–1830)*. – Цетиње, Обод, 1940; стр. 51; 8

*Прештампано из *Записа*.

55. ПРЕДАВАЊЕ г. др Лазе Костића: Државноправне мисли Његошеве. – *Време*, Београд, 20/1940, 6768 (26. 11), 9.

*Најава и преглед садржаја предавања на Коларчевом народном универзитету 26. 11. 1940. године.

56. ВУКСАН, Душан Д.: Отмица у доба Владике Рада. – *Записи*, Цетиње, 13/1940, 24/4, 252–253.

57. ВУКСАН, Душан Д.: Цетиње у умиру Цеклићана и Љуботићана. – *Записи*, Цетиње, 13/1940, 24/4, 222–226.

58. [ВУКСАН, Душан Д.]: Случај Богете Штиљановића и Бошка Васкова. – *Записи*, Цетиње, 13/1940, 23/6, 377–378.

*Спор око имања на основу докумената из 1830. и 1837. године.

Саопштио Душан Д. Вуксан.

59. В[УКСАН], Д[ушан] Д.: Наплата дуга у првој половини прошлог вијека. – *Записи*, Цетиње, 14/1941, 25/1, 58–59.

60. В[УКСАН], Д[ушан] Д.: Помиловање смртне казне у доба Владике Рада. – *Записи*, Цетиње, 14/1941, 25/3, 186.

61. В[УКСАН], Д[ушан] Д.: Право прече куповице. – *Записи*, Цетиње, 14/1941, 25/3, 187.

62. В[УКСАН], Д[ушан] Д.: Једна заложница из 1845. године. – *Записи*, Цетиње, 14/1941, 25/4, 253.

63. ГАРДАШЕВИЋ, Благ[ота]: Правда и неправда по Горском вијенцу. – *Гласник Српске православне цркве*, Београд, 28/1947, 2–3, 102–104.

64. ГАРДАШЕВИЋ, Благ[ота]: Правда и неправда по Горском вијенцу. – [У]: *Стогодишњица Горског вијенца 1847–1947*. Београд, Штампарија „Раденковић“, 1947, 62–64.

*Прештампано из *Гласника Српске православне цркве*, 28/1947, 2–3, 102–104.

65. КАЖИЋ, М[арко]: Сукоб два схватања у Горском вијенцу. – *Побједа*, Цетиње, 4/1947, 22 (30. 4), 6.

*Схватање силе, права јачег и право народа на отпор, борбу до истраге за слободу.

66. М[ИЛОВИЋ], Ј[евто] М.: Једна пресуда из доба владике Рада. – *Побједа*, Цетиње, 4/1947, 33 (7. 6), 3.

*Обављен текст сентенције од 1. 11. 1836. године о умиру крви.

67. ДРАГИЋЕВИЋ, Ристо Ј.: Његошево укидање гувернадурства. – *Историјски записи*, Цетиње, 2/1949, III/1–2, 1–22; 3–4, 134–155.

68. ОРГАНИЗОВАЊЕ перјаника у Црној Гори. – *Побједа*, Цетиње, 7/1950, (8. 12).

*У Његошево време.

69. ШТА је био задатак црногорске „гвардије“? – *Побједа*, Цетиње, 7/1950, (7. 12).

*Гвардију основано Његош.

70. ЊЕГОШ о сјечењу глава. – *Побједа*, Цетиње, 8/1951, 209 (5. 9), 12.

*У рубрици: Интересоваће вас.

71. ШАУЛИЋ, Новица: Једна „сентенција“ Његошева. – *Стварање*, Цетиње, 6/1951, 7–8, 529–530.

72. ШКЕРОВИЋ, Никола: Перјаници. – *Историјски записи*, Титоград, 4/1951, VII/7–9, 399–402.

73. ВУК Караџић о црногорском сенату. – *Побједа*, Титоград, 8/1951, III (12. 5), 3.

*У рубрици: Интересоваће вас.

74. ČULINOVIĆ, Ferdo: *Državnoppravna historija jugoslovenskih zemalja XIX i XX vijeka*. Knjiga II. – Zagreb, Školska knjiga, 1954; 8

*О Његошу на стр. 113–115, 126–129.

75. MILOVIĆ, Jevto: Dnevnik o razvoju pregovora suda od kmetstva na Raštrovskoj planini Eduarda Grija iz 1841. godine. – [U]: *Anali Historijskog instituta u Dubrovniku*, IV-V, 1955–1956, 613–642.

76. БОЈИЋ, Радивоје: Ново тумачење Његошева блага. (Књига проф. др Лазе Костића – *Правни институти у Његошевим песмама*). – *Американски Србобран*, Питсбург, 51/1958, 12205 (17. 11), 2.

*Приказ.

77. КОВИЈАНИЋ, Ристо: О Вуку Мићуновићу и племенском умиру. – *Историјски записи*, Титоград, 12/1959, 15/2, 584–589.

*Вук Мићуновић, једна од главних личности *Горског вијенца*.

78. МАРТИНОВИЋ, Нико С.: *Валтазар Божишић*. I. Историја кодификације црногорског имовинског права. – Цетиње, Историјски институт НР Црне Горе, 1959; стр. 322; 8

*О Његошу на стр. 5, 6, 77, 80, 102, 109, 128, 141, 150, 156, 157, 159, 161, 171, 273.

79. ДИНИЋ, Верица: „Коме закон лежи у топузу трагови му смрде нечовјештвом“. – *Београдска недеља*, 3/1963, III (3. 11), 12.

*Ђачки рад.

80. КЛАНЧИЋ, Љубица: Spolia optima [Spolia optima]. – *Гласник Етнографског музеја на Цетињу*, III, 1963, 229–276 + 12 сл.

*О ратним трофејима и обичају одсецања непријатељских глава; 12 различитих цртежа Цетиња, Острога и Црногораца; два писма на француском у преводу, и то писмо Вилкинсона Његошу и Његошев одговор.

Љубица Кланчић – псеудоним Савића Марковића Штедимлије.

81. ЛАЛИЋ, Mihailo: Za društvo zasnovano na pravu. – *Mladost*, Београд, 8/1963, 360 (4. 9), 7.

*Одговор на анкету: „Шта још живи у Његошевом дјелу?“

82. МАРТИНОВИЋ, Петар: Владике и „гувернадуре“ у Црној Гори. – *Американски Србобран*, Питсбург, 63/1971, 14147 (22. 3), 4.

83. ЕБЕЛ, Вилхелм: Његош у рјешавању спорова својих поданика. – [У књизи]: *Петар II Петровић Његош*. Приредио Саво Вукмановић. Цетиње, Обод, 1972, стр. 30–32.

*Из: *Гласник Етнографског музеја на Цетињу*, 3/1963, стр. 142–143, 163–164.

84. КАКО се судило. – *Побједа*, Титоград, 31/1975, 3429 (12. 3), 6.

*Петонов запис из 1846. године.

У рубрици: Из старих списа и записа.

85. [УКИДАЊЕ гувернадурства у Црној Гори]. – *Побједа*, Титоград, 31/1975, 3434 (18. 3), 11.

*У рубрици: Лексикон.

86. ЈОВИЋЕВИЋ, Милан: Укидање гувернадурства. – *Побједа*, Титоград, 38/1981, 5590 (28. 6), 13.

*У рубрици: Приче музејских ризница.

87. ЈОВИЋЕВИЋ, Милан: Закон отачаства. – *Побједа*, Титоград, 38/1981, 5757 (13. 12), 13; 5763 (20. 12), 13.

*О пројекту Ивана Вукотића из 1833. године.

У рубрици: Приче музејских ризница.

88. МИЉАНИЋ, Петар: Постанак цетињске тамнице. Прилог српском криминалистичком праву. – *Правник*, Београд, 3/1982, 536–548.

89. РОГАНОВИЋ, Станко – ЈОВИЋЕВИЋ, Милан: Оженила свога домаћина. Облици бигамије у Црној Гори. – *Побједа*, Титоград, 42/1985, 7008 (9. 6), 13.

*Из доба Његоша и књаза Данила.

90. БАЋОВИЋ, Чедо: Перјаници – прва професионална полиција у Црној Гори (1). *Бесудна земља*. Лична пратња владара и својеврсна школа главара, кроз коју су прошли многи црногорски јунаци, сердари, војводе, племенски капетани, судије и војни заповједници. – *Побједа*, Подгорица, 47/1993, 9999 (3. 10), 16.

*Садржај: Крвави пазари. Судије и правда.

91. БАЋОВИЋ, Чедо: Перјаници – прва професионална полиција у Црној Гори (2). Крвава катедра. – *Побједа*, Подгорица, 47/1993, 10000 (4. 10), 16.

92. БАЋОВИЋ, Чедо: Перјаници – прва професионална полиција у Црној Гори (3). *Уздизање Сената*. – *Побједа*, Подгорица, 47/1993, 10001 (5. 10), 15.

*Садржај: Пораз Радоњића. Раст угледа институција. Оснивање Гвардије.

93. БАЋОВИЋ, Чедо: Перјаници – прва професионална полиција у Црној Гори (4). *Гвоздена песница*. – *Побједа*, Подгорица, 47/1993, 10002 (6. 10), 12.

*Садржај: Да се хоће неко посвадити. Учесници у ратовима.

94. БАЋОВИЋ, Чедо: Перјаници – прва професионална полиција у Црној Гори (6). *Крај доба хероја*. – *Побједа*, Подгорица, 47/1993, 10004 (8. 10), 12.

*Садржај: Свидјетелство Шутану Шоћу. Сузбијање племенских побуна. Рођаци на власти.

95. БАЋОВИЋ, Чедо: Перјаници – прва професионална полиција у Црној Гори (7). *Једнакост без премца*. – *Побједа*, Подгорица, 47/1993, 10005 (9. 10), 13.

*Садржај: Поступање са злочинцима. Велики јунаци.

96. БАЋОВИЋ, Чедо: Перјаници – прва професионална полиција у Црној Гори (8). *Дуга владичина рука*. – *Побједа*, Подгорица, 47/1993, 10006 (10. 10), 16.

*Садржај: Главарске побуне. Обрачун с побуњеницима.

97. БАЋОВИЋ, Чедо: Перјаници – прва професионална полиција у Црној Гори (9). *Уз „стидне госте“*. – *Побједа*, Подгорица, 47/1993, 10007 (11. 10), 17.

*Садржај: Скупљање пореза. „Обијелите камаре“. Као у Хомера.

98. БАЋОВИЋ, Чедо: Перјаници – прва професионална полиција у Црној Гори (10). *Ред и закон. – Побједа*, Подгорица, 47/1993, 10008 (12. 10), 16.

*Садржај: Сузбијање крве освете. Неумитна правда. Страх Борђија Савова.

99. БАЋОВИЋ, Чедо: Перјаници – прва професионална полиција у Црној Гори (11). *Обрачун на Башиној води. – Побједа*, Подгорица, 47/1993, 10009 (13. 10), 13.

*Садржај: Гријов запис са Цетиња. Вјешање попа Тома. Састанак у Острогу.

100. ЈОВИЋЕВИЋ, Владимир: Филозофија права у Његошском „Горском вијенцу“ [The Philosophy of Law in Njegoš's „Gorski vijenac“]. – *Архив за правне и друштвене науке*, Београд, 79/1993, 1, 3–24.

*Садржај: 1. Приступ. 2. Филозофским стазама ка Његошу. 3. Филозофија права у „Горском вијенцу“.

101. ЈОВИЋЕВИЋ, Владимир: Филозофија права у „Горском вијенцу“ (1). *Његошева духовна луча*. Николај Велимировић о „Горском вијенцу“: „Најсјајнија проповед најавеличанственија глорификација правде на српском језику“. – *Побједа*, Подгорица, 47/1993, 6890 (16. 6), 16.

102. ЈОВИЋЕВИЋ, Владимир: Филозофија права у „Горском вијенцу“ (2). *Закони неба и земље*. Његошове мисли о праву, тирјанству, реду, рушилаштву, закону и стихији су, посматрано аналитички, правне норме и закони и, истовремено, филозофске категорије. – *Побједа*, Подгорица, 47/1993, 9891 (17. 6), 14.

103. ЈОВИЋЕВИЋ, Владимир: Филозофија права у „Горском вијенцу“ (3). *Равнотежа правде*. Одузети Његошском спјеву право, правду, закон и поредак – значило би прихватити да Срби воде борбу ради борбе, а без циља и смисла. – *Побједа*, Подгорица, 47/1993, 9892 (18. 6), 13.

104. ЈОВИЋЕВИЋ, Владимир: Филозофија права у „Горском вијенцу“ (4). *Владавина права*. Из судара права и неправда успоставља се ред, као што из космичког хаоса слиједи поредак равнотеже и хармоније свјетова. – *Побједа*, Подгорица, 47/1993, 9893 (19. 6), 14.

105. ЈОВИЋЕВИЋ, Владимир: Филозофија права у „Горском вијенцу“ (5). *Од обичаја до права*. Црногорски народ је слободу, правду, истину и сигурност узнио, као вриједности, до највећих висина, очовјечио их и обесмртио. – *Побједа*, Подгорица, 47/1993, 9894 (20. 6), 18.

106. ЈОВИЋЕВИЋ, Владимир: Филозофија права у „Горском вијенцу“ (6). *Слобода изнад свега*. Жртве за слободу никада нијесу

узалудне, јер, захваљујући њима, стално васкрсавају слобода, право и поредак. – *Побједа*, Подгорица, 47/1993, 9895 (21. 6), 17.

107. ЈОВИЧИЋ, Миодраг: Филозофија права у Његошевом Горском вијенцу. – *Архив за правне и друштвене науке*, Београд, 1993, 1, 3–24.

108. ВОЈИНОВИЋ, Novica: Pogrešno o Njegošu, pravu i filozofiji. – *Архив за правне и друштвене науке*, Београд, 80/1994, 50/4, 667–672.

*Поводом чланка Владимира Јовићевића „Филозофија права у Његошевом Горском вијенцу“ објављеног у истом часопису бр. 1/1993.

109. ВОЈИНОВИЋ, Новица: О свезналаштву. „Његош и око Његоша“, 5. 2. – *Политика*, Београд, 91/1994, 28887 (19. 3), 8.

*Поводом писања Владимира Јовићевића о филозофији права у Његошевом делу.

110. ЈОВИЋЕВИЋ, Vadimir: Ispravno o Njegošu, pravu i filozofiji. – *Архив за правне и друштвене науке*, Београд, 81/1995, 51/2, 335–338.

*Поводом чланка Новике Војиновића „Погреšno о Његошу, праву и филозофији“ објављеном у истом часопису бр. 4/1994.

111. М. Д.: О владавини права. – *Побједа*, Подгорица, 53/1997, 11371 (8. 8), 24.

*Одржана трибина под горњим насловом у Никшићу у оквиру Манифестације „Његошеви дани“.

112. МАРИНОВИЋ, Светислав: Црногорско судство кроз историју. Петровићи на трону. – *Побједа*, Подгорица, 55/1999, 12008 (21. 5), 16.

113. МАРИНОВИЋ, Светислав: Црногорско судство кроз историју. Сила снажи државу. – *Побједа*, Подгорица, 55/1999, 12040 (22. 6), 20.

114. МАРИНОВИЋ, Светислав: Црногорско судство кроз историју. Концентрације власти. – *Побједа*, Подгорица, 55/1999, 12041 (23. 6), 15.

115. МАРИНОВИЋ, Светислав: Црногорско судство кроз историју. У служби господара. – *Побједа*, Подгорица, 55/1999, 12042 (24. 6), 17.

116. МАРИНОВИЋ, Светислав: Црногорско судство кроз историју. Поштовање из страха. – *Побједа*, Подгорица, 55/1999, 12043 (25. 6), 31.

117. М[УЧАЛИЦА], Р[оксанда]: „Његошева филозофија права“ Ђорђа М. Бакића. – *Побједа*, Подгорица, 58/2001, 12937 (19. 12), 25.

*Белешка о фототипском издању књиге.

118. БОГИЋЕВИЋ, Чедомир: Законодавна дјелатност династије Петровић. – [У]: *Династија Петровић-Његош*. Радови са међународног научног скупа. Т. 1. Подгорица, ЦАНУ – Универзитет Црне Горе, 2002, 443–450.

119. ДУЈОВИЋ, Јован: Црногорски гувернадуре од настанка до нестанка (1). Избор владике Рада за Господара. – *Глас Црногораца*, Подгорица, 128/2002, 450 (19. 1), 20.

120. ДУЈОВИЋ, Јован: Црногорски гувернадуре од настанка до нестанка (2). Аустријске претензије на манастир Стањевићи. – *Глас Црногораца*, Подгорица, 128/2002, 451 (20. 1), 20.

121. ДУЈОВИЋ, Јован: Црногорски гувернадуре од настанка до нестанка (3). Коначни престанак Гувернадурства Радоњића. – *Глас Црногораца*, Подгорица, 128/2002, 452 (21. 1), 20.

122. ЂУРИЧИН, Биљана: Допринос Петровића стварању модерног црногорског судства. – [У]: *Династија Петровић-Његош*. Радови са међународног научног скупа. Т. 1. Подгорица, ЦАНУ – Универзитет Црне Горе, 2002, стр. 425–442.

123. ВУКИЋЕВИЋ, Слободан: Његошев „први друштвени поредак“ у Црној Гори – логичко-историјски континуитет Династије Петровић. – [У]: *Династија Петровић-Његош*. Радови са међународног научног скупа, Т. 3, Подгорица, ЦАНУ – Универзитет Црне Горе, 2002, стр. 267–287.

124. ГАРДАШЕВИЋ, Бл[агота]: Правда и неправда по Горском вијенцу. – [У]: *Сто година Горског вијенца. 1847–1947*. Приредио Слободан Милић. Подгорица, ЦИП, 2003, 130–134.

125. ПАВИЋЕВИЋ, Бранко: Саздање црногорске националне државе (1796–1878). Строги Закони отачаства. – *Побједа*, Подгорица, 61/2004, 13979 (7. 11), 42.

126. БАКИЋ, Ђорђе М.: Ко ће узет наше славе, док су наше здраве главе? Искре Његошеве филозофије права о реалној држави. – *Времекази*, Андријевица, X, 2007, 27–48.

*Садржај: Реална или законска држава. Законитост. Правда. Слобода. Једнакост. Власт. Владар. Народно представништво.

Из књиге *Његошева филозофија права*, Скопље, 1936.